

Finanssamarbete - verksamhetsberättelse 2021

INLEDNING

Region Sörmland, Region Västmanland och Region Örebro län (regionerna) samarbetar sedan 2010 inom finansområdet. Samarbetet har bland annat resulterat i likalydande finanspolicies och riktlinjer, en gemensam verksamhetsplan och regelbundna möten där finansfrågor diskuterats.

Denna verksamhetsberättelse redogör för genomförda aktiviteter och andra väsentliga händelser inom samarbetet under 2021. Sist i dokumentet finns även en flerårssammanställning.

UPPFÖLJNING VERKSAMHETSPLAN

Liksom föregående år har 2021 präglats av den pågående pandemin vilket framförallt inneburit att arbetet inom finansförvaltningen skett digitalt. En ny finanschef tillträdde innan sommaren i Sörmland efter en pensionsavgång. Sedan dess har mycket tid och resurser lagts på att utveckla och sammanfoga finansorganisationen ytterligare. Ett arbete som kommer att fortgå även under 2022.

Arbetet har i huvudsak bedrivits enligt målsättningarna i den tvååriga verksamhetsplanen 2021-2022. Planen har reviderats löpande under året och innehöll vid årsskiftet 20/21 28 aktiviteter varav 14 aktiviteter planerades att vara avslutade vid årsskiftet 2021. Totalt har 11 av dessa aktiviteter slutförts. De tre aktiviteter som inte är avslutade är implementering av likviditetsprognostisering, automatisering av månadsrapporter samt framtagande av gemensam finansieringsstrategi inkl. utredning av internlån. Aktiviteterna flyttas med till verksamhetsplan för nästa år.

Flertalet aktiviteter i verksamhetsplanen är av löpande karaktär och pågår som en del av den ordinarie verksamheten. De aktiviteter som är pågående eller ej uppstartade och som fortsatt bedöms aktuella finns med i verksamhetsplanen för 2022-2023.

De mest omfattande aktiviteterna i verksamhetsplanen listas nedan. För en komplett sammanställning och måluppfyllnad, se version (1.2) av verksamhetsplanen.

Finansorganisation

Till följd av att kapitalet som förvaltas blir allt större finns behov av att utveckla organisationen och rollerna inom finansorganisationen för att säkerställa en god intern kontroll med hanterade operativa risker. Mycket tid och resurser har därför lagts på att identifiera utvecklingsområden och nya arbetssätt. Ekonomidirektörerna har enats om en gemensam strategi för organisationen. Arbetet med att implementera den förändrade organisationen kommer att pågå under stora delar av 2022.

Finansieringsstrategi

En målsättning under året har varit att ta fram en gemensam finansieringsstrategi för pensionsmedelsportföljen i relation till den ekonomiska utvecklingen inom regionerna. Utgångspunkterna för regionerna är delvis olika samtidigt som effekterna

av utredningen "God kommunal hushållning" och förändrat pensionsavtal fortfarande är okända varför arbetet med en gemensam strategi pausades under 2021. Under 2022 kommer frågan lyftas på nytt när förutsättningarna blir klarare.

Systemstöd

Navet i en effektiv finansförvaltning är ett adekvat systemstöd. Ambitionen inom finanssamarbetet är att begränsa de administrativa uppgifterna varvid ett arbete har pågått tillsammans med leverantören Adecla för att automatisera framtagandet av månadsrapporter. Rapporten kommer att vara färdig i början på 2022 och innebär att tid frigörs för Middle Office vid rapporteringstillfällen.

Avvikelsehantering

Genomgång av inträffade avvikelser har varit en stående punkt på finansråden. Under året har inga avvikelser identifierats.

Ansvarsfulla och hållbara investeringar

Regionerna strävar efter att vara ansvarsfulla investerare samt att placera kapitalet hållbart. Nya riktlinjer, regleringar och initiativ som kommit inom detta område på finansmarknaderna bidrar positivt till regionernas möjlighet att styra investeringarna mot hållbara placeringar.

Väljer in. Under året har tid lagts på att hitta hållbara aktiefonder med god avkastningsprofil som samtidigt ska öka diversifieringen ytterligare i portföljerna. Både nya fonder och ersättningsfonder har analyserats.

Väljer bort. Sedan tidigare exkluderar finanspolicyn bolag som ägnar sig åt produktion av fossila bränslen ur portföljerna. Liksom tidigare år har en koldioxidscreening skett på aktieportföljerna. Koldioxidintensiteten i portföljerna är i princip oförändrad från föregående år men ligger klart under jämförelseindex för samtliga portföljer.

Påverkar. Under året har löpande dialoger hållits med befintliga och potentiella nya förvaltare kring hållbara och ansvarsfulla investeringar. Fokus i dialogerna har varit kring disclosure-förordningen som trädde i kraft under året och som bland annat innebär att samtliga fonder ska klassificeras utifrån hållbarhetskriterier. Av våra fonder har en övervägande majoritet näst högsta eller högsta klassificering. Under 2022 träder ytterligare regleringar i kraft i syfte att vägleda investerare utifrån hållbarhetskriterier.

UPPFÖLJNING AV ÖVERGRIPANDE MÅL (ENLIGT VERKSAMHETSPLAN)

Mål	Kommentar/bedömning
1. Säkerställd betalningskapacitet	Målet är delvis uppnått då ett fåtal aktiviteter kvarstår i nästa verksamhetsplan.
2. Hanterad pensionsförpliktelse	Uppnått målet under året.
3. God avkastning	Uppnått målet under året. Aktiviteterna sker löpande.
4. Betyggande säkerhet	Delvis uppnått målet under året. Aktiviteten automatiserad bokföring återupptas under nästa verksamhetsår.
5. Ansvarsfull/hållbar	Uppnått målet under året.

BÖRSMARKNADERNA

Årets börsutveckling har på alla sätt präglats av en stark återhämtning på de finansiella marknaderna efter de kraftiga fallen under inledningen av den globala pandemin. Den gradvisa återöppningen av samhällsfunktioner runt om i världen i takt med vaccinationer gav utrymme för att lätta på restriktioner. Det innebar en ökad aktivitet som drev upp den ekonomiska tillväxten, men medförde även att inflationen tilltog. Utmärkande för de finansiella marknaderna under året var även stigande energipriser, oro för räntehöjningar och leveransproblem av varor. Stockholmsbörsen ökade med 39 procent under året, vilket är den högsta årsavkastningen sedan 2009. Alla månader utom september gav Stockholmsbörsen en positiv avkastning, och sammantaget gav regionernas pensionsmedelsportföljer en rekordhög avkastning.

FÖRVALTNINGSRESULTAT

Regionernas förvaltade kapital uppgick vid slutet av 2021 till knappt 19,8 miljarder kronor, en ökning på över 4 miljarder från föregående år.

Avkastningen i portföljerna är historiskt väldigt hög. Samtliga överträffade såväl jämförelseindex (16,2%) som den i finanspolicyn målsatta avkastningen (6,4%). Sörmlands portfölj avkastade 19,1%, Västmanlands 18,7% och Örebros 17,5%. Skillnaden i avkastning mellan regionerna förklaras främst av de alternativa tillgångarna även om aktier är det tillgångsslag som bidragit till huvuddelen av avkastningen för regionerna. Ränteplaceringarna har fortsatt gett minimal avkastning.

Regionerna har under året gemensamt gått in i en nystartad global småbolagsfond och en mikrobolagsfond i svenska marknaden. Arbete med att utvärdera alternativa placeringar har pågått, exempelvis pågår utvärdering av en svensk infrastrukturfond. Regionerna har löpande under året jämfört sina förvaltningsresultat sinsemellan och en jämförelse med livbolagens avkastning har genomförts som även på fem års horisont visar att regionernas avkastning står sig bra i jämförelse vilket stärker bilden att avkastningen är konkurrenskraftig. Alla portföljer har högre sharpekvot än benchmark, vilket innebär att indikatorerna för god avkastning enligt verksamhetsplanen är uppfyllda.

PORTFÖLJFÖRVALTNING

Under året har flera gemensamma förvaltaruppföljningar och dialoger genomförts. Portföljerna blir alltmer lika, se nedanstående diagram:

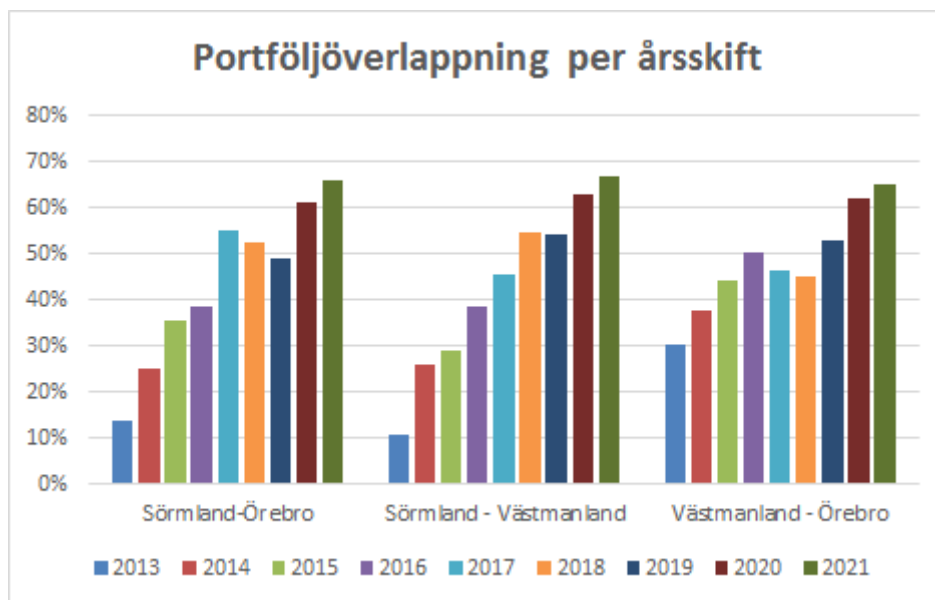

Diagram 1 – portföljöverlappning vid slutet av respektive år. Överlappning beräknas enligt följande modell: totalt belopp som samtliga regioner har investerade i gemensamma fonder och värdepapper dividerat med regionernas totala portföljvärde.

FINANSRÅD

Under året har fyra finansråd genomförts digitalt. En heldag avsattes också för gemensam diskussion kring finansieringsstrategi och organisation tillsammans med ekonomidirektörerna.

Utgångspunkten på finansråden har varit aktiviteter enligt verksamhetsplan och affärsplan. Stående punkter har varit förvaltningsresultat, hållbarhet och avvikelshantering. Därutöver har strategiska frågor behandlats såsom utveckling av organisationen, finansieringsstrategi och god kommunal hushållning. Övriga punkter har bland annat varit återrapportering från de strategimöten som hållits regelbundet och utredning av interntlån.

VINSTER MED SAMARBETET

Den stora vinsten med samarbetet ligger i den gemensamma kompetensen som blir både större och bredare när erfarenheter från tre regioner poolas ihop. I tillägg till att den gemensamma kompetensen blir större ger samarbetet synergieffekter när det totalt sett behövs färre personer för att sköta den totala förvaltningen. Samarbetet ger också möjligheter att lösa backup-frågan på kort och medellång sikt.

Sammantaget ger samarbetet möjligheter att bedriva förvaltningen med 2-3 färre tjänster än vad som annars skulle vara fallet.

Historiskt har den stora vinsten med samarbetet beräknats som att vi kan förhandla fram större rabatter om vi poolar kapital. I dagsläget är de enskilda portföljerna så stora att var och en nästan kan nå "den högsta" rabattstegen. Å andra sidan är det totala kapitalet mångfalt större vilket gör att minsta punkt (hundra procent) som går att spara får ett större genomslag. Med ett totalt kapital på 20 miljarder innebär en rabatt på i genomsnitt 0,01% en besparing på 2 miljoner/år.

FLERÅRSSAMMANSTÄLLNING

Nedan redovisas de huvudsakliga aktiviteterna som skett senaste fem åren.

År	Exempel på aktiviteter
2017	Gemensamma fondupphandlingar (utländska aktier). Jämförelser av förvaltningsresultat, verksamhetsberättelse, gemensamma förvaltarbesök, erfarenhetsutbyte, finanshandbok och finanssystem. Fokusområde under året: gemensam robust finansförvaltning med tydliga ansvarsområden. Upprättande av finanshandbok och implementering/driftsättning av KI Finans tillgång.
2018	Gemensam fondupphandling (etisk global aktiefond). Jämförelser av förvaltningsresultat, verksamhetsberättelse, gemensamma förvaltarbesök, erfarenhetsutbyte, riskanalys och internkontrollplan. Fokusområde under året: gemensamt robust finanssystem, FA Front med kopplade aktiviteter. Bank och leasingupphandling.
2019	Gemensamma fondupphandlingar (alternativa investeringar, svenska företagsobligationer). Jämförelse av förvaltningsresultat, gemensamma förvaltarbesök, hållbar kapitalförvaltning, revidering av finanshandbok. Fokusområde under året: Revidering av finanspolicy, skuldförvaltning.
2020	Gemensamma fondupphandlingar (svensk aktiefond, global aktiefond, företagsobligations fond). Jämförelse av förvaltningsresultat, gemensamma förvaltarmöten (digitalt), byte av systemleverantör för finanssystem, hållbar kapitalförvaltning, revidering av finanshandbok, riskanalys och kontrollplan. Fokusområde under året: Förstudie och swotanalys av utökat finanssamarbete, ökat fokus på att följa de finansiella marknaderna.
2021	Gemensamma fondinvesteringar (global småbolagsfond, svensk mikrobolagsfond, alternativ kreditfond). Fokusområde under året: utveckling av finansorganisation, finansieringsstrategi.